

Радиожетерни кадри

Газета видається
з лютого 1981 року.

ШОТИЖНЕВА ГАЗЕТА КОЛЕКТИВУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 21 (435)

П'ятниця, 7 червня 1991 року.

Виходить раз
на тиждень

Ціна 2 коп.

НЕ ВСЕ ДОБРЕ...

Не перший день і не перший рік інституту заклопотані тим, як підняти на новий рівень науково-технічну творчість молоді, і, насамперед, звичайно, студентів. Це — проблема з проблем, від її розв'язання значною мірою залежатимуть у майбутньому темпи технічного прогресу країни. ВПІ з цією метою теж вжив цілий ряд заходів по реформі вже сформованої системи НТТМ, що вже дещо позначилось на наслідках. Торік, скажімо, подано 24 студентських заявки, одержано 5 позитивних рішень і 14 авторських свідоцтв. В науково-дослідній роботі брало участь 2439 студентів. Ними виконано робіт в студентських конструкторських бюро майже на 80 тисяч карбованців.

В березні нинішнього року проведено обласну науково-технічну конференцію студентів. В числі кращих відзначені доповіді О. Спрута, А. Отришко, Н. Томчука, М. Кулінського, С. Тарасюка, Е. Лангермана, Ю. Багнюка, Надал Імада, Грію Франциска. Переможці вузівського туру олімпіади «Студент і НТП» взяли участь в республіканському турі, С. Іжицький (пр. 2 ААГ-90) здобув друге місце на олімпіаді з нарисної геометрії, Г. Неймановський був третім на олімпіаді «Конструювання і проектування ЕОС». По цьому ж розділу вся інститутська команда має третє місце. На олімпіаді з математики М. Обертюх зайняв 4-те місце серед студентів політехнічних вузів республіки.

С. КАРПЕНКО,
відповідальний секретар Ради НТТМ.

БУДЕМО З ВАЛЮТОЮ?

РОЗПОВІДАЄ ПРОРЕКТОР М. Є. ІВАНОВ

Ідучи назустріч побажанням іноземних фірм, окремих іноземних громадян здобути, вищу освіту в стінах ВПІ, ректорат прийняв рішення організувати на контрактних умовах навчання іноземних громадян з метою одержання кваліфікації інженера з відповідних спеціальностей і ступенів бакалаврів та магістрів наук.

В квітні ректорат затвердив положення про організацію навчання іноземців на контрактній основі. Декілька таких контрактів вже укладено. Наприклад, з фірмою «Садек» (Ліван) на навчання 15 осіб, фірмою «Каді Санкар Констраксьон» (Індія) — теж 15 чоловік. Фірма «Садек» розташована в Києві, «Каді Санкар Констраксьон» — у Вінниці, а якщо конкретніше, то в політехнічному інституті. Тут для неї відводиться спеціальний офіс і очолює її наш випускник Сінх Санжів Кумар — він проходить у ВПІ стажування з промислового будівництва. Передбачається найближ-

чим часом укладення таких же контрактів з фірмою «Багдаді» (Королівство Йорданія) з представництвом у Москві та з іноземним офісом, що теж належить королівству Йорданія (представництво в Києві).

Укладаються й індивідуальні контракти на повний курс навчання, на навчання окремих курсів для осіб іноземного підданства, відрохуваних з інституту за академічну неуспішність, а також для проходження стажування і навчання в аспірантурі.

— Яку ж кількість валют ми матиме від усього цього наш інститут?

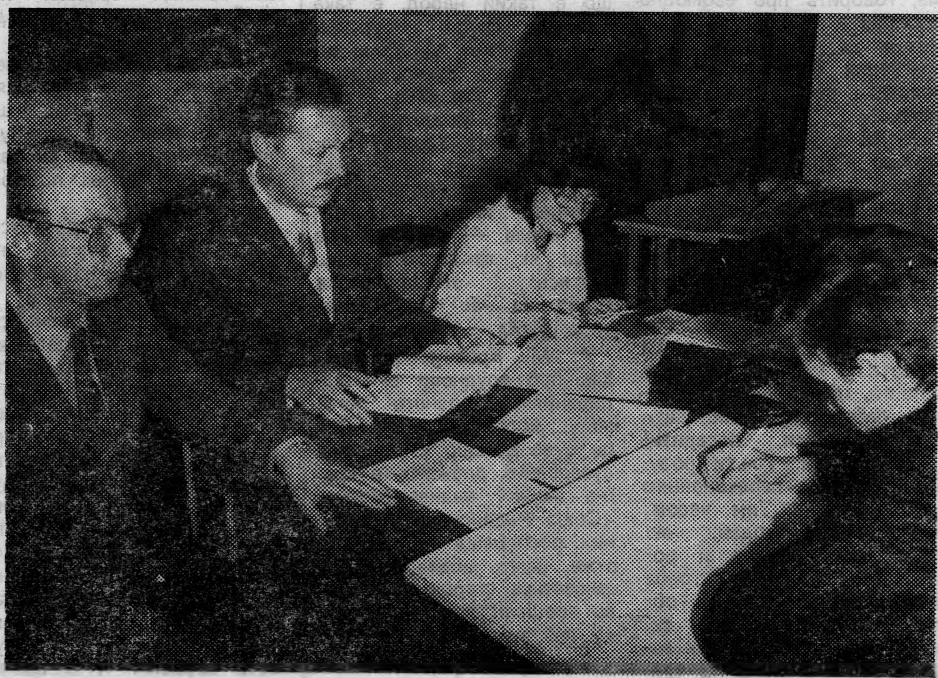
— Це, до певної міри, спільний секрет фірм і інституту. Але, звичайно, мінімальні суми грошей за всі послуги прораховані. Вуз сподівається на рентабельність у 20—25 процентів. Але, курчат, як мовиться, по осені рахують. Яким буде наслідок, справді, побачимо восени. А поки-що можна лиш додати, що угоди укладаються охоче.

Конференцію перервано

Давно усім ясно — час треба економити, а особливо, коли він не приватний, а спільний. Отже, це стоїть першою чергою конференцій, зборів, нарад, семінарів. Кажуть, що японці навіть з'їзди своєї Компартії проводять за три години.

На користь економії часу говорить і досвід останньої профспілкової конференції інституту, яка скликалась 31 травня і винесла на обговорення умови колективного договору 1991 року, стан техніки безпеки і вибори нового профкому. На жаль, колективний договір між профспілковою організацією і адміністрацією вузу був пророблений недостатньо, виявилось надто багато розбіжностей в позиціях сторін, конференція затягнулась, довелося оголошувати перерву, а після неї в залі уже бракувало належного «кворуму». Знайома картина.

Отже, будь-яке найсолідніше зібрання, очевидно, слід готувати з таким розрахунком, щоб його можна було укласти в дві години і провести без перерви. Ну, а наша профспілкова конференція не змогла прийняти ніякого рішення і її делегати зберуться ще раз.

ЛІТНЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНА СЕСІЯ

Почалася літня екзаменаційна сесія — найвідповідальніша пора в житті інституту. Першими перед столами екзаменаторів стали четвертокурсники — і відразу крива емоцій різко поповзла вгору — в кого радість, сльози щастя, а в кого — розпач провалу.

Хоч основна маса студентів тільки готується звітувати, оцінок вже виставлено більше тисячі. На 30 травня екзаменатори зафіксували 164 п'ятірки, 317 четвірок, 209 трійок. Сімдесят чотири студенти зазнали фіаско, «заробив-

ши» двійки.

Незабаром триматимуть звіт про набуті знання наймолодші — студенти 1—2 курсів.

Розпочався також захист дипломних робіт на кафедрах мікроелектроніки і обчислювальної техніки.

На знімку: доцент В. П. Семеренко (ліворуч, і завідувач кафедри ОТ О. Д. Азаров (у центрі) на захисті дипломного проектування з спеціальності 0608.

Фото Р. Кутькова.

КАМІНЬ У ВІННИЦЬКЕ БОЛОТО

ВРАЖЕННЯ ВІД ЗУСТРІЧІ Л. М. КРАВЧУКА З
ПАРТІЙНО-ГОСПОДАРСЬКИМ
АКТИВОМ ВІННИЧЧНИ

ваними демократичними інститутами.

Це йому зарахувалося в актив: саме за вміння дискутувати, обстоювати «лінійно» він і став секретарем ЦК, а по тому, за передбаченим збігом обставин, і Головою Верховної Ради республіки. За інших умов він, певне, так і залишився б ідеологічним генералом — маршальський жезл йому не світив: поперед нього в апараті було кілька постатей, що стояли, ближче до найвищого керівництва.

Л. М. Кравчук, безперечно, висуває переконливі аргументи до історії згоди, очевидно, простежуватимуть, як найздібніші і наймудріші представники того клану, який нині всі неласкаво називають партбюрократією, поступово еволюціонували до справжнього розуміння найгостріших болів народу, найсерйозніших суспільних проблем і соціальних труднощів. Це дано не кожному, бо сите, безхмарне життя дуже часто заважає дух совісті, яка потім запливає жирою і виплоджує філософію жирних...

Гадаю, що Л. М. Кравчуку зараз дуже нелегко. Серед того клану, де він був цілком своїм, де його мали за героя в дні становлення народної демократії

і гарячої війни з нею, тепер він не зовсім свій, зробився постаттю невідомою, гострою, а, отже, вкрай незручною.

Вже йому задають питання: «А коли ви збираєтесь виходити з партії?» В ті роки, коли він був неступним ідеологічним бійцем, рухливці посилали йому з залів записки на довгих клатках паперу, ширини і розміри яких не викидали ніякого сумніву щодо їх цілком специфічного призначення. Тепер на таких же аркушах йому надсилають записки секретарі райкомів.

Запитання в стилі його ж відвертості: — Як у вас стосунки з Гуренком? Чи співпадає позиція члена Політбюро з позицією Голови Верховної Ради?

Він відповідає, що стосунки з Гуренком у них ділові. Але те, що каже Гуренко, не є обов'язковим для Кравчука, так само, як те, що каже Кравчук, не є обов'язковим для Гуренка. Позиція члена Політбюро не обов'язково збігає з позицією Голови Верховної Ради, бо посадова особа мусить керуватись не партійними інтересами, а інтересами всього народу. Сесія Верховної Ради — не партійний з'їзд, про що деякі депутати з

групи більшості часто забувають і виходять на трибуну сесії говорити не те, чого вимагає ситуація, а те, чого потребує партійна дисципліна. А так бути не повинно.

Чи вірить він у соціалізм?

Він вірить в ідею соціалізму, але не бачить його у нас. Те, що ми маємо, соціалізм назвати не можна. Ленін говорив, що найбільший вплив на світ ми будемо справляти прикладом соціалізму, але це у нас не вийшло.

Як він дивиться на руйнування пам'ятників Леніну в областях Західної України і спорудження їх Бандері, Шухевичу та іншим одіозним постатям національної історії?

Негативно. Пам'ятники — вище законів. Але батько соціалізму в нашій країні Й. В. Сталін першим подав приклад знищення шедеврів мистецтва — храмів, музеїв, пам'ятників і тепер це варварство повторюється. Нищення пам'ятників Леніну засуджено, прийнято рішення про їх відновлення, але не відновлюють. Що ж накажете робити — посылати туди танки?

Він не боїться зізнатись, що влада його — не всемогутня, вона мусить рахуватись з реальностями, бути набагато м'якшою, ніж була до 1985-го. Але сила Кравчука в тому, що

(Закінчення на 2-й стор.).

КАМІНЬ У ВІННИЦЬКЕ БОЛОТО

(Початок на 1-й стор.)

він про все говорить прямо, не лакуючи, не поліруючи. Навіть про пам'ятник Бандері: «Ми весь час будували пам'ятники «ворогам» — Сталінові, які знищили; Бандері — які треба знищити. Але ж є Бандера, бандерівщина, а є ще й національно-визвольна боротьба...»

З ним можна погоджуватись, чи не погоджуватись, дорікати за «генезис», як він сам, жартома, говорить про еволюцію поглядів і позицій, але не можна не поважати його прагнення бути чесним і називати речі своїми іменами.

— Як ви дивитесь на те, що по Україні роз'їжджають групи людей зі Львова і роблять те, що роблять?

Демократія, з його погляду, передбачає вільне пересування людей по землі. І якщо є що сказати групам львів'ян, то треба сказати... Але тут явно бринить ідеяка — не пустити, заборонити, виставити наряди, судити, посадити!

Не ті часи. Тільки розумом, тільки переконаванням треба діяти. Тим часом, маємо багато людей, які вважалися мудримися й розумними, коли не треба було боротися і щось обстоювати. Тепер він сидить, набравши в рот води, і вивести його на трибуну можна тільки тримаючи за одну руку, а в другу давши готовий текст з розумними думками.

...Багатою на тому активі 27 травня не дуже подобалась або й взагалі не подобалась така відвертість. Що не кажи, а це — грудка в горло одного сучасного панівного Івана Івановича, котрий не звик думати, а вмів тільки розпоряджатись і виступати з трибуни, читаючи чужі тексти. Зрештою, це бездум'я і довели нашу країну до ручки. Витали над залом спалахи шуму й шипіння, глухого, ледь стримуваного невдоволення, а то й гніву, проривалися колючими запитаннями на вузьких, довгастих аркушинах...

— Чого ви їздили до Німеччини і що звідти привезли?

Він не привіз жодної партії шприців. Ця поїздка була відповіддю на візит німецької делегації з Баварії. Але, якщо відверто, то не кожен візит українців за кордон повинен мати прагматичну мету. В розмові з одним високопоставленим дипломатом у

Швейцарії Л. М. Кравчуку задали запитання:

— Чи є на Україні свій Пушкін?

— Так, є. Це Шевченко.

— А він ще живий?

Це було б смішно, аби не було так сумно. 53-мільйонний народ, а про нього не знають у Європі. Прем'єр однієї країни двічі перепитував його, чи не обмовився, коли він сказав, що нас справді 53 мільйони. Треба їздити за кордон не тільки високим посадовим особам, а й усім, хто має можливість і говорити всьому світові, що є такий народ, є така держава. Треба боротися за суверенітет України, поступитись суверенітетом означає — зрадити свій народ. Нас лякають тим, що суверену Україну зразу розшарпають на шматки. Смішно й говорити — відчинено клітку, розправляй крила — лети! А є люди, які закликають нас боятись: «Поламаються крила, на нас одразу впаде яструбі».

Л. М. Кравчук розповідає про труднощі з підписанням Союзного договору. Досягнуто угоди, що це буде договір «Про союз суверенних держав», а країна наша називатиметься «Союз Радянських суверенних республік» — СРСР, отже, назіть аббревіатура залишається старою, але слова «соціалістичних» в назві не залишаться.

Значною перепороною на шляху до підписання цього договору є ситуація в Росії. Кілька автономій цієї федерації хочуть бути прямими об'єктами Союзу. Уряд Росії категорично проти (це означало б її розпад). Не вироблено ще механізму про характер зв'язків між республіками і Союзом, про характер і якості повноважень, які республіки делегуватимуть Союзу, про те, що буде належати Союзові, а що — республікам, про організацію влади у верховному ешелоні, про систему оподаткування, про те, чи потрібна союзна Конституція, чи вистачить і одного договору.

...Не можна сказати, що візит Л. М. Кравчука до Вінниці був візитом якогось протистояння. Просто викладено позиції реального мислення в реальних умовах сьогодення. Якщо ж для Вінниччини — це, мов камінь у тіхе болото — то це зовсім непогано — багатьом доведеться міцно подумати, як далі працювати. А особливо — керувати.

І. ВОЛОШЕНЮК.

В. ГОВОРОВ.

(Продовження. Початок в номері 20).

Тоді я розділив аварійників на дві групи. Одній наказав створити лінію оборони біля наступних переборок, а з частиною матросів продовжував боротьбу з водою на попередньому рубежі. Але ця боротьба була нерівною: крен і диферент все збільшувалися. Могутні струмені проникали через палубні люки в приміщення, на дверях яких в багатьох випадках висіли великі замки і ланцюги. Отже, проникнути туди не було можливості, хоч сигнал бойової тривоги передбачав вільний доступ до всіх приміщень.

Намагалися відкрити двері кувадлами, але протидівав могутній напір води, що вже заповнила замкнуті приміщення, тільки виривалися звідти великі повітряні бульки.

Інколи мені здавалося, що на лінкорі взагалі не було дано сигналу бойової тривоги. І не тільки тому, що те, що робилося, не повністю відповідало вимогам надзвичайного стану. Дуже дивним було зустріти матросів, які переносили чийсь речі на корму: кителі, інше майю. «Щось тут не так», — думалося. Башти і погреби, інші приміщення замкнуті, люмінатори в багатьох місцях не задраяні. Без сумніву, таке становище негативно відбилося на результативності боротьби за живучість корабля. Я в цьому упевнений.

Вище я розповідав, як через палубні люки приміщення, куди ми не могли проникнути, могутню фільтрувалась вода. Не зважаючи на вжиті заходи, рівень її постійно зростає. Не маючи легководолазних апаратів, матроси пірнали до люків і намагалися під водою затулювати щілини, зупиняти надходження води в приміщення. На жаль, таких щілин було надто багато. Наша відчайдушна праця лише тимчасово уповільнювала затоплення приміщень. Тільки тоді, коли рівень води сягав підборіддя (мій зріст — 186 см), я давав команду покинути приміщення. І ми відходили в наступне, страхуючи ломами двері і люки від самовільного закривання.

Ось так доводилося залишати рубежі оборони під напором грізної товщі води. Все гостріше відчувалась нестача аварійного матеріалу, інструменту, і, замість чеканок, в хід пішли столові ножі, вилки, замість куделі — рвали простиралки, наволочки, за-

ЗАГИБЕЛЬ ЛІНКора

мість ручників — використовували власні кулаки, обмотані рушниками або знятими з голови беретками. Використовували столи, банки (лавки), все, чим хоч якось можна було затримати надходження води і руйнування переборок. А вони не витримували, особливо там — в численних кладовках, підсобках, розміщених в трюмах, куди ми не могли проникнути. Слід також думати, що значна їх кількість була пошкоджена під час самого вибуху, і

нераторних і насосних приміщеннях і відсіках корабля, трюмі, де в таких випадках, залишитися живим — чудо. Відважні військові моряки стояли до кінця, вони в найкоротші строки анули ввели до ладу головні механізми, пошкоджені вибухом: котли і турбіни були готові дати хід кораблю, якби він не...

...Трагедія наростала навалюючи. По лівому борту до моменту вибуху залишався відкритим отвір, зроблений під час заміни кора-

ється страшний тисячолосий крик жаху.

І все. Мене накрило кораблем, втратив свідомість. Отямився, коли відчув, що поряд борсаються такі ж, як я. Спробував і сам щось вдіяти, але груди з величезною силою притиснуло до площини. Зрозумів — то була палуба лінкора, який тонув. Наковтавшись нової порції води, знову втратив свідомість. Остання думка: «Яка безглузда смерть!».

Однак знову очунаю, відчув що лежу (як виявилось, вгору). Ще за мить побачив вузький промінь світла, який конусом розширювався. І в ньому помітив величезні міхури повітря, схожі на дитячі надувні кулі. Мабуть, я опинився на шляху того повітря, що виривалося з затоплених приміщень корабля. Воно покидало їх з такою силою, що мене, як смітинку, видувало з-під перекинута корабля, обізвавши всі гудзики на кителі і навіть штани. Гадаю, що саме ті повітряні потоки повернули мені свідомість. Вони якимсь чином потрапили в дихальні шляхи (можливо, під час останніх конвульсивних намагань дихати).

Опинився в кількох метрах від днища лінкора, що випинався з води, але до нього не став добиратись інстинктивно відчув, що може бути засмоктаним у воронку. Став відпливати далі.

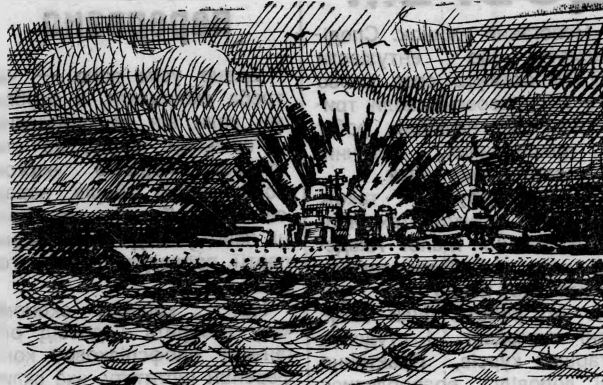
А сили вичерпалися доостанку, ще й побитий весь був, стівав кров'ю... Ось-ось заглинувся.

На щастя, поряд з'явився баркас, що підійшов до місця катастрофи. Кинув у нього на другий баркас пеньковий канат, вдало зачепив мене за лікоть, і я вхопився за нього, як справжній утопленик за соломинку.

Не стану в подробицях описувати, як мене втягли на баркас за руки і ноги, як в останню мить я знову падав у воду, як хопали за кителі, шию ті, хто борсався поряд і намагався, чіпляючись за мене, видратися на суденце. Одні тягли мене вгору, інші — вниз.

...Завантажившись по вінця врятованими, баркас взяв курс до госпітальної пристані.

(Далі буде).

навіть, аби ми туди дісталися, то мало що змінилося. В силі тиску води я переконався, коли до мене звернувся старший носового дизельного поста. Спустившись донизу в приміщення, розташоване в трюмі, (а потрапити туди можна було тільки через приміщення ПЕЖ), я побачив, як вигинулися перегородки — носові, лівого і правого борти. Вони стали схожі на випуклі площини.

Спитав командира поста, чи є підпори? Виявилось, що є. Разом з матросами цього поста зміцнили перегородки поперечними дошками. Клінами між ними вмонтували бруски. Матроси не шкодували сил, виконуючи цю роботу, але на їхніх обличчях відчувалося напружене чекання повідомлень про обстановку, яких, на жаль, не було. Тож, покидаючи пост, сказав командир, щоб, коли шви переборок почнуть розходитись, доповісти в ПЕЖ і покинути приміщення.

Ця розмова відбулася за 5—10 хвилин до трагічного перевертання корабля.

Мені дуже хочеться вірити, що ті моряки вціліли. Особливий склад БЧ-У (електромеханічна бойова частина) не покинув до останньої миті свого поста, котрий, як правило, знаходиться в машинно-котельній відділенні, рульових, румпельних ділянках, в ге-

бельної АТС на нову, більш потужну. Крізь нього водянні потоки пішли по всій довжині «теплих» коридорів. Ми металися з одного місця до другого, вичерпали весь аварійний запас лісу, брусків, а лінкор все більше перехилився. Стрілка кренометра уже переважила через цифру 16. Важко було утримуватись на похилій мокрій палубі, вникла небезпека зісковзнути у море, що й трапилось зі мною. Спасибі вже згаданому зв'язковому Н. Левину, який кинув кінець ременя нагрудного акумулятора і допоміг підтягнутися до трапу лівого борта.

Певно усвідомивши, що лінкор не вдасться утримати на плаву, командування наказало всім зібратися на юті. Подякувавши матросам за їхню мужність, сумлінне виконання службового обов'язку, почав і я підніматися на палубу, але на ют не потрапив, не встиг — корабель став перекидатися. Схопився за поручні трапа, з подивом дивлячись на флагшток, який хилився донизу і вже вирізався на фоні освітлених вікон будинків Вугільної пристані. Потім пальці роззялися, і я спиною полетів знову у море, як і сотні інших моряків, що горохом поспали туди ж. Це не стирається з пам'яті. Досі чу-

багато рухатись). А Івану Васильовичу, колишньому фронтовику, вона якраз по плечу — здохло у нього далеко не найкраще. Дає знати про себе та міна, яка у вересні сорок третього впа- ла поряд, коли йшов в атаку, ударила в ногу, кинула головою на суху, тверду землю.

Доля Івана Васильовича складалася важко: він з 1924 року — якраз того покоління, котрому випало аж десять років строкової служби (по війні не було кого брати в армію і держава нагочувала й натовчула термін його по-

Фото С. Лісового.

ПОРУЧ З НАМИ

ІНСТИТУТСЬКИЙ
ХУДОЖНИК

Наш фотокор Степан Лісовий приніс в редакцію знімок немолодого, симпатичного чоловіка. Горстка пензлів за його лівим плечем не полишала сумнівів щодо роду занять: Іван Васильович Кисельов — Інститутський художник. Написати оголошення, оформити стенд чи транспарант — все до нього. Робота не важка, але марудна, особливо тоді, коли треба писати якусь одну об'яву в десятковій екземплярів. Але без цієї роботи Інституту не обійтись. Молодому вона «не під силу» (в зв'язку з потребою не сидіти на одному місці,

багато рухатись). А Івану Васильовичу, колишньому фронтовику, вона якраз по плечу — здохло у нього далеко не найкраще. Дає знати про себе та міна, яка у вересні сорок третього впа-

ла поряд, коли йшов в атаку, ударила в ногу, кинула головою на суху, тверду землю.